

Mededelingen van de Nederlandsche Boschbouw Vereeniging

AFSCHRIFT van brief d.d. 3 Februari 1953 aan de Minister van Landbouw, Visserij
en Voedselvoorziening.

De ondergetekenden, Prof. Dr G. Houtzagers en Ir P. H. M. Tromp, onderscheidenlijk in hun kwaliteit van Voorzitter en van Secretaris van de Nederlandsche Boschbouwvereeniging hebben de eer zich namens voornoemde Vereeniging met het navolgende tot Uw Excellentie te wenden.

Tijdens de in 1952 gehouden Algemene Vergadering van de Nederlandsche Boschbouwvereeniging kwam ter sprake het in de dagbladders verschenen bericht, dat uit de tegenwaarderekening van het Marshall plan een bedrag, ter waarde van ongeveer f 150.000.— beschikbaar gesteld zal worden voor het omzetten van slecht hakhout in cultuurgrond.

In deze bespreking is duidelijk tot uiting gekomen, dat er in de kringen van de Nederlandse bosbouwers ernstige ongerustheid bestaat over de strekking van dit bericht.

Hoewel het bericht melding maakte van een compensatie om langs andere wegen te voorzien in de noodzaak tot instandhouding van het bestaande bosareaal, mogen wij er Uwe Excellentie op wijzen, dat deze vervanging van goede bosgrond, waarop het hakhout gewoonlijk staat, door grond van veel mindere kwaliteit een achteruitgang zal zijn in het productiepotentieel van het bestaande bosareaal.

Gezien Uwe persoonlijke mening, geuit bij de installatie van de „Commissie tot herziening van de Boswet 1922” op 25 Juni 1948, dat het bosareaal in Nederland niet mag achteruitgaan, hopen wij, dat U onze bezorgdheid in deze kwestie zult delen en het nodige in het werk zult stellen, dat een ruime compensatie wordt gegeven voor het aldus tot cultuurgrond te ontginnen hakhout.

Tevens zouden wij nog eens met nadruk de wens van de gehele Nederlandse bosbouw onder Uwe aandacht willen brengen, met betrekking tot het openstellen van een subsidieregeling voor het hervormen van onrendabele houtopstanden, waaronder in dit verband in het bijzonder gedacht wordt aan het omzetten van hakhoutpercelen in waardevol opgaand bos.

't welk doende,

De Nederlandsche Boschbouwvereeniging,
De Voorzitter, De Secretaris,
w.g. G. Houtzagers w.g. P. H. M. Tromp.

AFSCHRIFT.

Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening.
Directie van de Landbouw.

Afdeling Boswezen.
Betr. omzetten hakhout in cultuurgrond.

's Gravenhage, 27 Maart 1953.

Aan de Nederlandse Boschbouw Vereeniging
Sickeszplein 1
Arnhem.

In antwoord op Uw brief van 3 Februari j.l. deel ik U het volgende mede.

Het omzetten van op goede grond voorkomend hakhout in cultuurgrond zal inderdaad een verarming betekenen van het productie-potentieel van het bosareaal, zelfs indien compensatie zou worden gegeven door bebossing van een gelijkwaardige oppervlakte woeste grond, indien deze laatste — hetgeen inderdaad vrijwel steeds het geval zal zijn — van mindere hoedanigheid is.

Toch acht ik het voor de in de agrarische gebieden verspreid gelegen hakhoutpercelen op goede grond, die eigendom zijn van boeren en waarvan het behoud als bos door de eigenaren in de regel niet wordt gewenst, een doelmatige oplossing, dat een gedeelte — om de gedachte te bepalen, de helft — daarvan wordt ontgonnen tot cultuurgrond, onder voorwaarde, dat het andere gedeelte wordt omgezet in productief opgaand bos (b.v. eik, es of populier).

Op deze wijze wordt mijns inziens het bosbelang beter gediend, dan door het star vasthouden aan de totale oppervlakte aan onproductief hakhoutbos, tegen de wens en soms ook tegen het belang van de eigenaren in;

Ik ben bereid, de mogelijkheid te overwegen of voor het omzetten van, op voor cultuurgrond geschikte grond voorkomend hakhout in opgaand bos, evenals voor het omzetten van hakhoutpercelen in opgaand bos op gronden, die door hun hoedanigheid niet voor de aanleg van cultuurgrond in aanmerking komen, een subsidie kan worden verleend.

De Minister van Landbouw, Visserij en
Voedselvoorziening,
w.g. Mansholt.

Afschrift van de nota der N.B.V. inzake de nieuwe boswet.

Aan Zijne Excellentie de Minister van Landbouw-,
Visserij- en Voedselvoorziening
te 's-Gravenhage.

Excellentie,

Het Bestuur van de Nederlandsche Boschbouw Vereeniging heeft de eer Uwe Excellentie hierbij enkele wijzigingen voor te stellen, inzake het aan U uitgebrachte rapport van de Commissie tot Herziening van de Boschwet 1922.

Deze zijn het uitvloeisel van een gehouden enquête onder alle leden onzer Vereeniging en van een daarover bijeengeroepen Buitengewone Algemene Ledenvergadering op 27 Februari j.l. te Utrecht. De volgende wijzigingen worden voorgesteld:

Hoofdstuk I

Algemene bepalingen.

Tegenwoordige redactie

Artikel 1. Deze wet verstaat onder:
houtopstand: *hakhout, griendhout en één*

of meer bomen;

planten:

vellen:

dunning: *veling*, welke uitsluitend
als een oordeelkundige verzorgingsmaatregel moet worden beschouwd;

Voorgestelde wijziging

Artikel 1. Deze wet verstaat onder:
houtopstand: *bos, één of meer bomen,*
hakhout en griendhout

planten:

vellen:

dunning: *gedeeltelijke velling*, welke uitsluitend bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand beoogt;

Toelichting ad Artikel 1.

Wijl het „bos” als levensgemeenschap het einddoel moet zijn van iedere houtteeltkundige maatregel, wordt het als een onvolledigheid gezien, indien onder de algemene naam „houtopstand” het begrip „bos” niet zou worden genoemd.

Als dunning kan alleen worden beschouwd een *gedeeltelijke velling*, welke moet dienen ter bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand.

Algehele velling van een scherm boven een verjonging kan ook een uitsluitend oordeelkundige verzorgingsmaatregel zijn, welke echter niet mag worden beschouwd als dunning.

Hoofdstuk III

Maatregelen ter bescherming van houtopstand en ter bevordering van de houtproductie.

Par. 1. Oordeelkundig beheer.

Artikel 9. Voorlichting, de bosbouw betreffende, wordt van Rijkswege zoveel mogelijk bevorderd.

Artikel 10. Onze Minister kan subsidie verstrekken in geval gebruikers zich aansluiten voor gezamenlijk deskundig beheer over hun opstanden.

Toelichting ad Artikel 9 en 10.

Het wordt als een onvolledigheid gevoeld, dat onder Par. 1, van dit Hoofdstuk uitsluitend de voorlichting wordt genoemd als maatregel ter verhoging van oordeelkundig beheer, daar ook onderwijs en wetenschappelijk onderzoek de bosbouw betreffende, krachtige en noodzakelijke middelen zijn tot verhoging van de kennis van de bosbeheerder. Al deze maatregelen — zowel onderwijs en onderzoek als voorlichting — leiden tot bevordering van deskundig beheer. Deskundig beheer is het meest efficiënte middel om het Nederlandse bos tot hogere rentabiliteit te brengen.

Waar dit deskundig beheer wegens bepaalde oorzaken — bijv. door te klein en versnipperd bosbezit of andere ongunstige omstandigheden — hoge uitgaven medebrengt, moet de mogelijkheid bestaan om subsidie te verlenen in de kosten van deskundig beheer.

Enerzijds zullen dus de in dit opzicht te nemen maatregelen betrekking moeten hebben op uitbreiding van de kennis van bosbouw en bosbeheer, anderzijds op in bepaalde gevallen verlichting van kosten voor deskundig beheer, reden waarom de maatregelen in artikel 9, respectievelijk artikel 10, afzonderlijk zijn beschreven.

Artikel 11. 1. Onder naaldhout enz....

2. Onder naaldhoutbos, enz.....

3. Ander hout, enz.

Artikel 12. De gebruiker van enz.....

Artikel 13. Onze Minister kan, enz....

Toelichting ad Artikel 11, 12 en 13.

Men is van mening, dat deze drie artikelen details bevatten, die niet bij wet moeten worden geregeld, doch bij algemene maatregel van Bestuur. In dit verband werd er speciaal op gewezen dat de bestrijding van brandgevaar regionaal zal moeten worden geregeld, zoals dit thans reeds geschiedt door de Hoofdafdeling Bosbouw van de Stichting voor de Landbouw.

Het Bosschap zal in de toekomst het aangewezen lichaam zijn om deze materie ter hand te nemen en te regelen.

Artikel 20. 1.....

2. De gebruiker, die houtopstand geveld heeft of wiens houtopstand op andere wijze is doodgegaan, is verplicht

Par. 1. Onderwijs, onderzoek, voorlichting en beheer.

Artikel 9. 1. Onderwijs, onderzoek en voorlichting de bosbouw betreffende, worden van Rijkswege zoveel mogelijk bevorderd.

2. Onze Minister kan, de Bosraad gehoord, subsidie verstrekken in de kosten van onderwijs, onderzoek en voorlichting, de bosbouw betreffende.

Artikel 10. 1. Deskundig beheer wordt van Rijkswege zoveel mogelijk bevorderd.

2. Onze Minister kan, de Bosraad gehoord, subsidie verstrekken in de kosten van deskundig beheer.

Artikel 11, 12 en 13 vervallen, hiervoor in de plaats:

De bosraad gehoord, kunnen bij algemene maatregel van Bestuur algemene voorschriften en door onze Minister bijzondere voorschriften worden gegeven ter voorkoming van brandgevaar voor houtopstanden.

2. De bijzondere voorschriften worden schriftelijk ter kennis van de betrokkene gebracht.

Artikel 20. 1.....

2. De gebruiker, die houtopstand geveld heeft of wiens houtopstand op andere wijze is doodgegaan, is verplicht

uiterlijk drie jaren na de velling op het op andere wijze doodgegaan zijn van de houtopstand nieuwe aanplant voltooid te hebben op zodanige wijze, met zodanig zaad of plantsoen en over zodanige oppervlakte, dat verwacht kan worden, dat het nieuw geplante bij volle wasdom in hoedanigheid ongeveer gelijkwaardig zal worden aan het gevelde.

Toelichting ad Artikel 20.2.

Men is van mening, dat het woord „ongeveer” moet worden vervangen door „tenminste”. Volgens de huidige redactie zou men de wet zelfs overtreden indien na velling van een slechtgroeiend bos zou worden herbeboest met soorten van betere hoedanigheden, tenzij men de te beplanten oppervlakte in evenredigheid zou verminderen.

Artikel 24. 1.....

2. De Directeur kan, indien de voorgenomen velling niet in overeenstemming kan zijn met oordeelkundig beheer enz....

Toelichting ad Artikel 24.2

Men is van mening dat de woorden „kan zijn” beter zijn te vervangen door de woorden „hij”..... „acht” en het woord „oordeelkundig” door „deskundig”.

Artikel 27. 1.....

2. Het bepaalde in artikel 20 enz.....

Artikel 28. 1.....

2.....
3.....

Toelichting ad Artikel 27 en 28.

Men is van mening dat de onder lid 1 en 2 van artikel 28 vermelde hoofddijnen, waaraan een bedrijfsplan moet voldoen, niet in de wet thuishoren, gezien detaillering in de wet niet wenselijk wordt geacht.

Door opneming van het voorgestelde lid 2 in art. 27 is echter in de wet vastgelegd dat de goedkeuring van een bedrijfsplan uitsluitend betrekking heeft op de beoordeling van de toelaatbare oogst naar de in het bedrijfsplan verzamelde gegevens omtrent de samenstelling van de staande houtvoorraad en de daaraan te verwachten aanwas.

Nieuw artikel : (...).

Voorgesteld wordt een nieuw artikel, bestaande uit 2 leden toe te voegen aan het ontwerp boswet en deze in te lassen na het volgens het ontwerp boswet genoemde artikel 28 en als volgt luidend:

uiterlijk drie jaren na de velling of het op andere wijze doodgegaan zijn van de houtopstand nieuwe aanplant voltooid te hebben op zodanige wijze, met zodanig zaad of plantsoen en over zodanige oppervlakte, dat verwacht kan worden, dat het nieuwe geplante bij volle wasdom in omvang en hoedanigheid tenminste gelijkwaardig zal worden aan het gevelde.

Artikel 24. 1.....

2. De Directeur kan, indien hij de voorgenomen velling niet in overeenstemming acht met deskundig beheer enz.....

Artikel 27. 1.....

2. Deze door de Directeur goed te keuren hoofddijnen, welke uitsluitend van dien aard zijn dat zij een toereikende controle van de administratieve gegevens der plannen mogelijk maken, worden, de Bosraad gehoord, vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur.

3. Het bepaalde in artikel 20 enz..... (als lid 2 van artikel 27 van het ontwerp boswet).

4. De directeur brengt enz..... (als lid 3 van artikel 28 van het ontwerp boswet).

Artikel 28. 1. Vervalt.

2. Vervalt.

3. Overgenomen als lid 4 van artikel 27 van oorgestelde wijziging.

Artikel (...) 1. Aan artikel 3 van de wet 15 Maart 1928, Par 3, houdende regeling van sommige voor landgoederen geheven belasting tot bevordering van behoud van natuurschoon, zoals deze nader is gewijzigd, wordt toegevoegd een tweede lid luidende :

De kennisgeving van het voornemen, als bedoeld onder c van het eerste lid van dit artikel, wordt geacht te zijn gedaan, indien het betreft een velling als bedoeld in artikel 27.

2. Het bovenstaande is niet van toepassing voor landgoederen of gedeelten van landgoederen, welke de Bosraad gehoord, wegens bijzonder natuurschoon niet in de eerste plaats als productiebossen kunnen worden geëxporteerd.

Toelichting ad Nieuw artikel (...).

Men is van mening, dat landgoederen die onder de natuurschoonwet vallen, ook zoveel mogelijk moeten kunnen profiteren van de voordelen van het hebben van een bedrijfsplan, met dien verstande, dat de houtopstanden, die de Bosraad gehoord, niet als houtproductie-opstanden kunnen worden gekwalificeerd in een afzonderlijke bedrijfsklasse worden opgenomen, welke voornamelijk bescherming van het natuurschoon ten doel heeft.

Artikel 30. 1. Publiekrechtelijke lichamen, die gebruiker zijn van houtopstand, die een grotere oppervlakte beslaat dan 25 ha, zijn verplicht te werken volgens een bedrijfsplan, waarvan de hoofdlijnen moeten zijn goedgekeurd door de Directeur.

2. De artikelen 28 en 29 zijn daarbij overeenkomstige toepassing.

3.....

Toelichting ad Artikel 30.

Men is van mening, dat, indien de totale oppervlakte van de houtopstanden, welke eigendom zijn van een publiekrechtelijk lichaam, de 25 ha overschrijdt, doch geheel of gedeeltelijk uit laan-, weg- of perceelsgrensbeplantingen bestaat en daarbij de oppervlakte van de eventueel aanwezige bosopstand geringer is dan 25 ha, men de mogelijkheid wil openstellen dat de hier bedoelde lichamen ontheffing voor het werken volgens een bedrijfsplan kunnen verkrijgen.

Artikel 32. 1. Indien een gebruiker ter verbetering van zijn houtopstand werkzaamheden wil uitvoeren enz.....

Artikel 30. 1. Publiekrechtelijke lichamen, die gebruiker zijn van houtopstanden, die een grotere oppervlakte beslaat dan 25 ha, zijn verplicht, behoudens eventueel te verlenen ontheffing door de Directeur, de Bosraad gehoord, te werken volgens een bedrijfsplan, waarvan de hoofdlijnen moeten zijn goedgekeurd door de Directeur.

2. Het artikel 29 is daarbij van overeenkomstige toepassing.

3.....

Artikel 32. 1. Indien een gebruiker ter verbetering van zijn houtopstand of bosgrond werkzaamheden wil uitvoeren enz.....

Toelichting ad Artikel 32.1.

In dit artikel wordt de mogelijkheid van subsidie of voorschotverlening geopend in gevallen dat een verbruiker wenst over te gaan tot verbetering van zijn bos. Men is van mening dat het niet de bedoeling van de Commissie kan zijn ten deze onderscheid te maken tussen verbetering van houtopstand en bosgrond, daar beide van gelijke betekenis zijn voor de houtproductie. Teneinde dit buiten twijfel te stellen wordt voorgesteld naast *houtopstand* te vermelden *bosgrond*.

Hoofdstuk VI.

De beslissingen van de Directeur en het bezwaarschrift en beroep.

Artikel 48. 1.....

2. De beslissing is met redenen omkleed en wordt onverwijld schriftelijk ter kennis van de betrokkene en van de Bosraad gebracht. Zij vermeldt de mogelijkheid van beroep op de Raad van Beroep, de daarvoor te stellen termijn en de vereisten, welke voor het instellen van beroep moeten worden vervuld.

Artikel 48. 1.....

2. De beslissing is met redenen omkleed en vermeldt, indien zij afwijkt van het advies van de Bosraad, dat advies. Zij wordt onverwijld schriftelijk ter kennis van de betrokkene en van de Bosraad gebracht. Zij vermeldt de mogelijkheid van beroep op de Raad van Beroep, de daarvoor te stellen termijn en de vereisten, welke voor het instellen van beroep moeten worden vervuld.

Toelichting ad Artikel 48.

Men is van mening dat de wijze van bekendmaking van verbod en beslissing op grond van onderscheidenlijk de artikelen 35 en 48 niet dezelfde is.

Men acht het juist, hiervoor eenzelfde gedragslijn in te voeren. Voor de betrokkene is het van veel belang om gewaar te worden hoe de Bosraad over zijn geval denkt. Immers, daarop kan hij zijn kansen op een gunstige beslissing in geval van beroep afwegen. Zelfs zou men kunnen zeggen, dat alleen in het geval van art. 48 deze mededeling zin heeft, daar op een beslissing van de Minister geen beroep openstaat, zodat juist hierbij de wetenschap van het oordeel van de Bosraad hoogstens een schrale troost kan betekenen.

Hoofdstuk VIII.

Slot- en overgangsbepalingen.

Artikel 70. 1.....

a.....

b. eens in de tien jaar te gedogen, dat de Directeur enz..... ter verzameling van gegevens betreffende de totale hoeveelheid aanwezig hout.

2.....

3. Het is de Directeur, de met de statische verwerking der gegevens belaste personen verboden enz.....

Artikel 70. 1.....

a.....

b. te gedogen, dat de Directeur enz... ter verzameling van gegevens ten behoeve van de bosstatistiek.

2.....

3. Het is de directeur, de met de statistische verwerking van de gegevens en de met de controle der bedrijfsplannen of anderszins belaste personen verboden enz.....

Toelichting ad Artikel 70.

Men is van mening, dat in lid 1 sub. b de woorden "eens in de tien jaar" gevoelig achterwege gelaten kunnen worden en dat het gewenst is de mogelijkheid voor het verzamelen van andere gegevens dan alleen houtvoorraden op te nemen indien zulks voor de bosstatistiek nodig mocht blijken; in lid 3 zou men ook voor de controle der bedrijfsplannen of anderszins geheimhouding als bedoeld voor de statistische verwerking der gegevens van het bedrijf in de wet willen zien opgenomen.

Artikel 72. 1. Deze wet is niet van toepassing op :

1e fruitbomen

2e

1e vruchtbomen

2e

Toelichting ad Artikel 72.

Men is van mening dat het woord „fruitbomen” beter vervangen kan worden door het woord „vruchtbomen”.

Artikel 77. 1a.

.....

.....

h. herbebossing van gronden.

Artikel 77. 1a.

.....

.....

h. herbebossing van gronden en omzetting van hakhout in opgaand bos.

Artikel 77.1.b.

..... verplichte herbebossing van gronden

Artikel 77.1.b.

..... verplichte herbebossing van gronden en omzetting van hakhout in opgaand bos.

Toelichting ad Artikel 77.

Zonder de voorgestelde wijziging zou de verlichting der grondbelasting alleen gelden voor hakhout indien dit werd gerooid. Dit laatste zal zeker de bedoeling geweest zijn van de Commissie.

Organisatie en taak van het Staatsbosbeheer.

Het wordt onbevredigend geacht dat het Staatsbosbeheer (als een tak van rijksdienst) beurtelings optreedt ter uitvoering van *privaatrechtelijke* en van *publiekrechtelijke* taken.

De vraag wordt gesteld of het niet gewenst ware dat de gehele organisatie van het Staatsbosbeheer in verband met de aan deze dienst toe te wijzen taken, thans aan een andere beoordeling wordt onderworpen.

Tenslotte waren vele leden van oordeel dat in verband met het feit dat een spoedige totstandkoming kan worden verwacht van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie van de bosbouw in het Bosschap — over welks instelling de S.E.R. op 17 April j.l. een gunstig advies heeft uitgebracht — in de Boswet één of enkele artikelen zullen moeten worden opgenomen om bevoegdheden, welke thans door de Kroon worden toegewezen aan de Minister en aan de Directeur van het Staatsbosbeheer te kunnen doen delegeren aan het Bosschap. In dit verband kan o.i. in het bijzonder direct worden gedacht aan de Bosbouwvoorlichting en aan de Centrale en Regionale Bosbrandbestrijding.

De Voorzitter van de
Nederlandsche Boschbouw Vereeniging
Prof. Dr G. Houtzagers

De Secretaris van de
Nederlandsche Boschbouw Vereeniging
Ir P. H. M. Tromp.

ADRESVERANDERINGEN :

Ir. A. F. ten Bruggencate van Apeldoorn naar De Bilt, 1e Brandenburgerweg 70.

Ir J. Th. Overbeek van Assen naar Breda, Ginnikenweg 44.

Mej. Dr J. C. Went van Baarn naar Arnhem, Zaanstraat 16 I.

Ir W. G. van der Kloot van Bogor naar Wassenaar, Storm van 's Gravesandeweg 68.

CORRECTIES BOEKBESPREKING.

Bij vergissing werden 2 boekbesprekingen opgenomen onder de referaten. Dit zijn: „Waldwirtschaft“ van Hubert Rupf Bayerische Landwirtschaftsverlag te München besproken door M. Schrevel in het N.B.T. 25 (1), 1953 (24) en „Untersuchungen über Randschäden“ van G. Baader, Schriftenreihe der Forstlichen Fakultät der Universität Göttingen besproken door J. van Soest in het N.B.T. 24 (9), 1952 (256). Bovendien werd verzuimd te vermelden, dat de uitgever is J. D. Sauerländer's Verlag te Frankfurt am Main (prijs DM 7.90). Door het verkeerd opnemen van deze bespreking is dit boek ook niet vermeld in de inhoudsopgave van Jaargang 1952.

Tevens maken wij van deze gelegenheid gebruik te vermelden, dat onder de uitvoerige bespreking van „Der heutige Stand unseres Wissens vom Humers und neue Wege zur Lösung des Rohhumusproblems in Walde“ van W. Wittich, besproken in het N.B.T. 24 (11) 1952 (318—320), verzuimd werd te vermelden, dat de referent was C. P. van Goor. Red.

Mededelingen inzake het Boswezen, de Houtvoorziening en de Jacht

EEN GOUDEN JUBILEUM BIJ DE NEDERLANDSCHE HEIDEMAATSCHAPPIJ

(49 plus één is 50)

Van cursus tot school.

De Cursus van de Nederlandsche Heidemaatschappij heeft 50 jaren bestaan. Dit feest is op waardige wijze gevierd met veel gasten, waaronder 2 ministers, maar vooral veel leraren en oud-leraren met hun dames en talloze oud-leerlingen, meer dan 520 mensen. Er werden gelukkig niet veel redevoeringen gehouden; de hoofdschotel was de herdenkingsrede van het Hoofd van de Cursus, de heer C. Smits, die veel wetenswaardigs vertelde van de ontwikkeling van dit voor ons bosbouwers zo belangrijke